

BEELDKWALITEITSPLAN NIEUWE STEEKTERBRUG

ALPHEN AAN DE RIJN

eindconcept

COLOFON

Beeldkwaliteitsplan Nieuwe Steekterbrug, Alphen aan de Rijn.

versie: **eindconcept**

datum: 9 mei 2017

opgesteld door: Abe Veenstra landschapsarchitect **abeveenstralandschapsarchitect**
Postbus 181, 6850 AD Huissen
06-36455106 | mail@abeveenstra.nl | www.abeveenstra.nl

in samenwerking met: Michel Schreinemachers, NEXT architects
P. v. Vlissingenstraat 2a, 1096 BK Amsterdam
www.nextarchitects.com

in opdracht van: Provincie Zuid-Holland

begeleidingsgroep:

Marcel Kluter	(PZH)
Sylvia Stadt-Snoeren	(PZH)
John van Noortwijk	(PZH)
Gerrit van Leeuwen	(PZH)
Adrie Verheul	(PZH)
Arjan vd Lindeloof	(PZH)
Marcel Booij	(architect, Iv-Infra)
Arie van Klaveren	(Alphen a/d Rijn)
Joris Vermeiren	(Alphen a/d Rijn)
Marcel van der Veen	(Alphen a/d Rijn)

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	05
2	OPGAVE	07
3	VISIE & PRINCIPES	09
	LANDSCHAPPELIJK	11
	STEDEBOUWKUNDIG	15
	ARCHITECTONISCH	21
4	OVERZICHT BEELDBEPALLENDE ELEMENTEN	27
5	VERVOLG	29

Aanleiding en doel

Aan de oostrand van Alphen aan de Rijn kruist de provinciale weg N207 de Oude Rijn met een brug. Deze Steekterbrug dateert uit de jaren 50 van de vorige eeuw en moet vervangen worden. Daarbij zal de brug inclusief de toeleidende wegen tevens verbreed worden. De directe omgeving van brug en weg kenmerkt zich door een kleinschalig en historisch karakter. De inpassing van deze infrastructuur op de opgave is daarmee geen sinecure en vraagt om een zorgvuldige benadering.

Om te kunnen sturen op de kwaliteit van de voorgenomen ingreep is voorliggend beeldkwaliteitsplan opgesteld. In dit plan worden de belangrijkste uitgangspunten en ontwerpprincipes ten aanzien van de inpassing en vormgeving van de nieuwe brug vastgelegd.

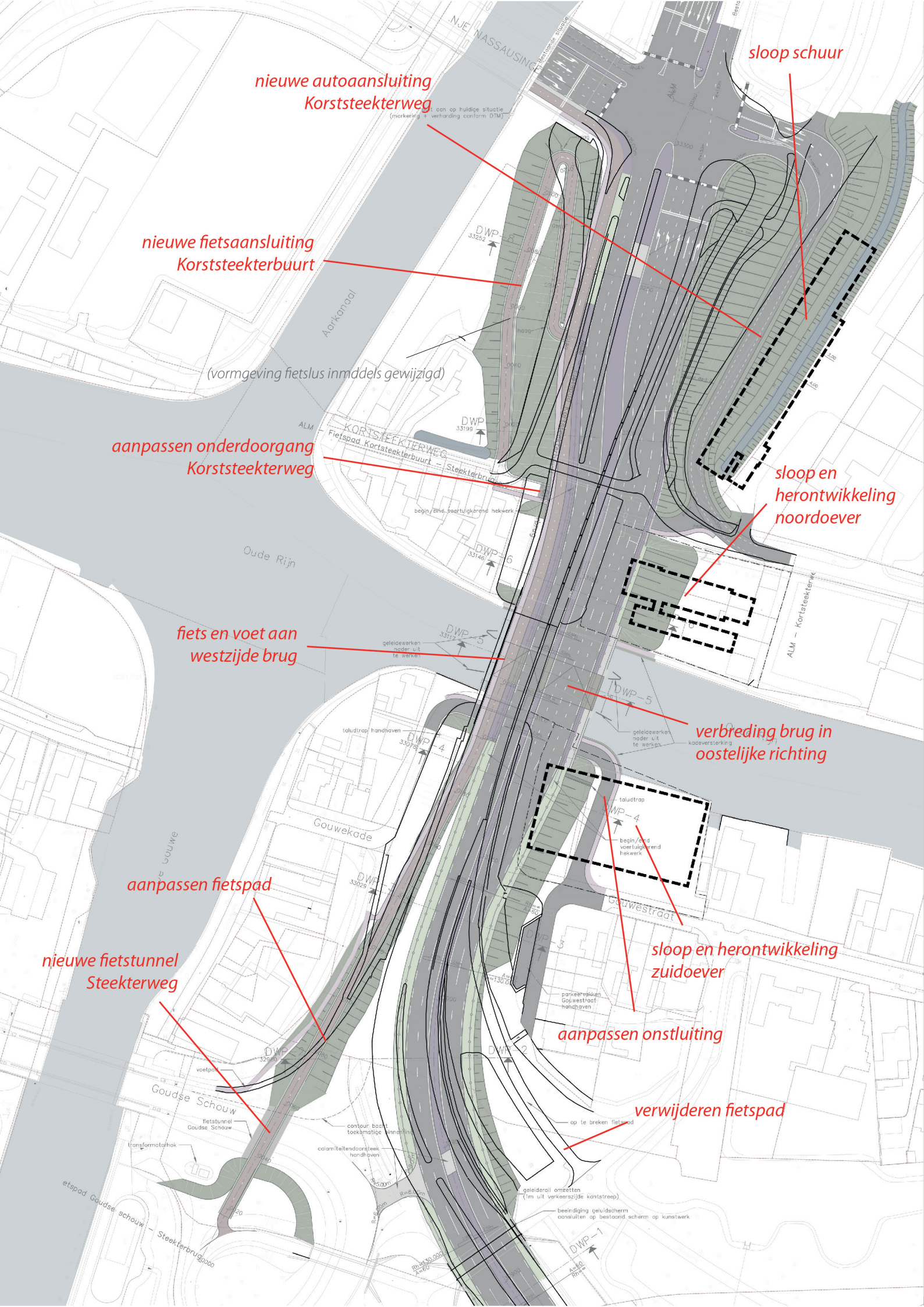
Voortraject

Dit document bouwt voort op de eerder gemaakte 'Inpassingsvisie en Beeldkwaliteitsplan Nieuwe Steekterbrug' (RHDHV, 24.01.2017). Voor een meer uitvoerige analyse van het gebied, de opgave en het beleids- en plankader wordt u verwezen naar dit document. Voorliggende rapportage moet gezien worden als een nadere structurering en precisering van met name de hoofdstukken 4 en 5 uit dit document.

Leeswijzer

Gestart wordt met een duiding van de opgave waarbij kort wordt ingegaan op de functionele en ruimtelijke aspecten van de voorgenomen ingreep (hfd.2). Vervolgens worden visie en uitgangspunten geformuleerd, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar verschillende schaalniveaus (hfd.3).

Daarna wordt een opsomming gegeven van de beeldbepalende elementen die in het vervolg van de planvorming nader uitgewerkt moeten worden (hfd.4). Tot slot wordt een doorkijk gegeven naar de wijze waarop de kwaliteit richting uitvoering geborgd kan worden (hfd.5).

**nieuwe autoaansluiting
Korststeekterweg**

sloop schuur

**nieuwe fietsaansluiting
Korststeekterbuurt**

(vormgeving fietslus inmiddels gewijzigd)

**aanpassen onderdoorgang
Korststeekterweg**

**sloop en
herontwikkeling
noordoever**

**fiets en voet aan
westzijde brug**

**verbreding brug in
oostelijke richting**

aanpassen fietspad

**nieuwe fietstunnel
Steekterweg**

**sloop en herontwikkeling
zuidoever**

aanpassen onstluiting

verwijderen fietspad

aan op huidige situatie
(markering + verharding conform DTM)

DWP 33252

DWP 33199

DWP 33146

DWP 33112

DWP 33073

DWP 33029

DWP 32980

DWP 32972

DWP 1

Aarkanaal

Oude Rijn

Gouwekade

Goudse Schouw

NIJUE NASSAUSINGEL

Gouwestraat

Fietstunnel Goudse Schouw

KORSTSTEEKTERWEG
Fietspad Korststeekterbuurt - Steekterbrug

begin 21ste jaartuigkerend hekwerk

talustrap handhaven

talustrap

begin/ind voerluiskerend hekwerk

contour boort toekomstige binnenring

coriamitellendoorsteek handhaven

geleiderail omzetten (m uit verkeerszijde kantstreef)

beëindiging geluidscherm aansluiten op bestaand scherm op kunstwerk

op te breken fietspad

parkeerplaats Gouwestraat handhaven

geleideren kadersterking

geleideren kader uit te werken

geleideren kader uit te werken

transformatorhok

fietspad Goudse schouw

Steekterbrug

ALM - Korststeekterweg

De opgave is te beschrijven aan de hand van een functionele en een ruimtelijke invalshoek.

Functioneel

Functioneel gezien behelst de opgave vervanging en verbreding van de bestaande brug en aanpassing van de omliggende routestructuren.

Basculebrug

De huidige brug is een zgn. bascule brug, met een basculekelder op de zuidoever van de Oude Rijn. Ook de nieuwe brug wordt in een vergelijkbaar type uitgevoerd. De huidige doorvaartbreedte en –hoogte blijft gehandhaafd.

Verbreding

Het brugdek wordt verbreed met 2 extra rijstroken. De totale breedte van de brug komt daarmee op ca 36m (was ca 17m).

Toekomstvast

Deze rijstroken fungeren in eerste instantie als extra opstelstroken voor de kruising met de noordelijk gelegen Oranje Nassausingel. In een later stadium kan er binnen het nieuwe profiel een aanpassing van de strokenindeling plaatsvinden, wanneer de stadsring wordt gerealiseerd. Wanneer dat het geval is worden stadsring en provinciale weg van elkaar gescheiden en wordt er een nieuwe aansluiting tussen beiden ten noorden van de Oranje Nassaubrug gerealiseerd.

Aansluitingen

Met de verbreding van de weg dienen ook de aansluitingen aangepast te worden. De kruising met de Oranje Nassausingel en Korsteekterweg wordt aangepast.

De huizen aan de Kortsteekterbuurt worden momenteel voor zowel fiets- als autoverkeer ontsloten via de westzijde van de N207. In de nieuwe situatie wordt de toegang voor auto's via de oostzijde afgewikkeld, waarbij gebruik wordt gemaakt van de onderdoorgang. De fietsontsluiting blijft aan de westzijde maar wordt anders gesitueerd.

In de huidige situatie ligt er een dubbelzijdig fietspad aan de oostzijde van de N207 en een voetpad aan de westzijde. In de nieuwe situatie krijgen fiets- en voetgangers beiden hun plek aan de westzijde van de brug.

De fietsverbinding over de brug wordt vervolgens recht door getrokken in zuidelijke richting om via een nieuwe onderdoorgang onder de Goudse Schouw aan te sluiten op fietsroutes in westelijke en oostelijke richting.

De woningen aan de Gouwekade blijven op dezelfde manier ontsloten worden: via de onderdoorgang onder brug langs de zuidoever van de Oude Rijn.

Sloop- en ontwikkellocaties

Door de verbreding is er zowel op de zuid- als op de noordoever sprake van een extra ruimtebeslag, waarvoor sloop van bestaande bebouwing noodzakelijk is. Aan de noordoever betreft het hier een oude boerderij, op de zuidoever een bedrijfspand. Na realisatie van de nieuwe brug zal er een gedeeltelijke herontwikkeling op beide locaties plaats vinden.

Watercompensatie

Als onderdeel van het project dienen er locaties voor waterberging te worden ingericht ter compensatie voor de toename van het verhard oppervlak als gevolg van de wegverbreding.

Ruimtelijk

In ruimtelijke zin is de opgave te karakteriseren als een inpassingopgave waarbij een relatief grootschalige infrastructuurle ingreep op een zo zorgvuldig mogelijke manier moet worden ingebed in een kleinschalige, historische setting. Daarbij is het van belang dat de aanwezige (landschappelijke en stedenbouwkundige) kwaliteiten van de locatie zoveel mogelijk intact blijven en waar mogelijk verder worden versterkt. De aanpassingen aan brug en weg dienen daarbij aangewend te worden om huidige knelpunten ten aanzien van de inpassing te verbeteren.

Bij deze opgave spelen steeds twee gezichtspunten die met elkaar in verband gebracht moeten worden: de beleving vanaf de weg en de beleving vanuit de omgeving.

Beleving vanuit de omgeving

Hierbij gaat het om de beleving vanaf de 'onderwereld'; de directe omgeving van de brug. Hierbij gaat het om zaken als een zorgvuldige inpassing in de omgeving, behoud van zichtlijnen en routes en aangename onderdoorgangen. Ook de 'leesbaarheid' en de logica van de routes vormt hierbij een belangrijk aspect.

Beleving vanaf de weg

Hierbij gaat het om de beleving vanaf de 'bovenwereld'; de gebruikers van de brug. Dit zijn zowel automobilisten als voet- en fietsgangers. Hierbij gaat het om zaken als oriëntatie- en zichtmogelijkheden op de omgeving en een fraai, rustig en continu wegbeeld.

De visie op de inpassing van de brug en weg in zijn omgeving wordt gestructureerd naar drie schaalniveau's:

1. Landschappelijk. Dit betreft de 'landschappelijke' of regionale schaal en heeft betrekking op de context van de wijde omgeving en de grotere doorgaande (landschappelijke) structuren.

2. Stedebouwkundig. Hierbij gaat het om de 'stedebouwkundige' of lokale schaal. Dit betreft de directe omgeving van weg en brug.

3. Architectonisch. Tot slot het 'architectonische' schaalniveau van het object zelf. Hierbij gaat het om de brug en weg zelf en de verschijningsvormen ervan.

Per schaalniveau worden de belangrijkste onderwerpen benoemd en worden uitgangspunten en principes geformuleerd met betrekking tot de te realiseren beeldkwaliteit.

Per schaalniveau wordt steeds onderscheid gemaakt naar de beleving vanuit de omgeving en vanaf de weg.

Alphen a/d Rijn

Zuid-en Noordeinderpolder

Steekterbrug

Aaikanaal

Oude Rijn

N207

N11

N207

Gouwe

3.1 Landschappelijk

DE OMGEVING

Het landschap rondom de Steekterbrug kent een heldere hoofdstructuur die is geënt op de Oude Rijn als belangrijke structuurdrager met ongeveer haaks daarop de dominante verkavelingsrichting. Deze hoofdrichtingen weerspiegelen zich in de loop van de watergangen, oriëntatie van bebouwing en het (historische) wegennet. Het is van belang dat de infrastructurele ingreep van brug en weg zich zo goed mogelijk voegt naar deze hoofdstructuur van het landschap. Door aan te sluiten bij de landschappelijke en stedenbouwkundige hoofdrichting worden de bestaande structuren zo min mogelijk aangetast en is de inbedding in de omgeving het meest vanzelfsprekend.

PRINCIPE 1.1

Weg voegt zich naar het landschap

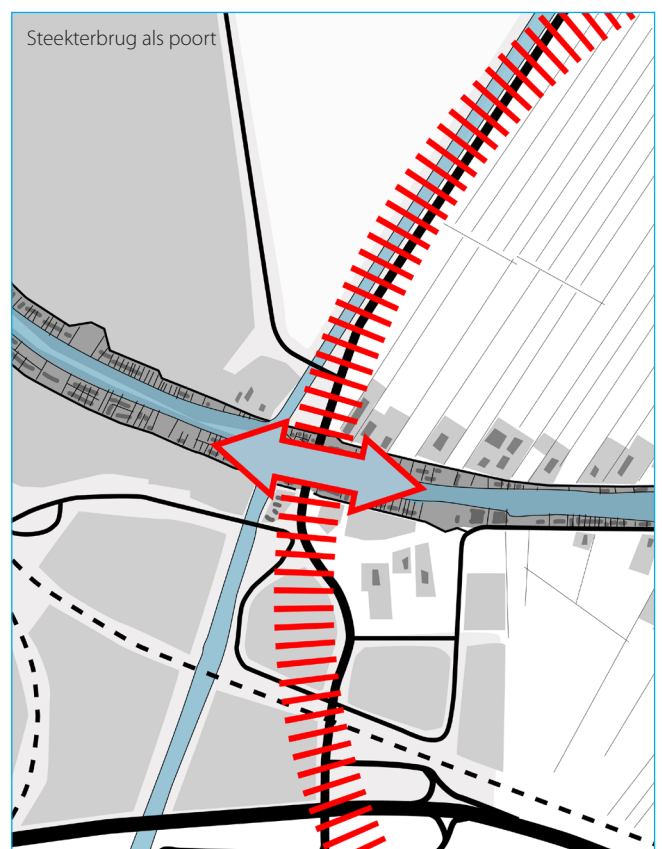
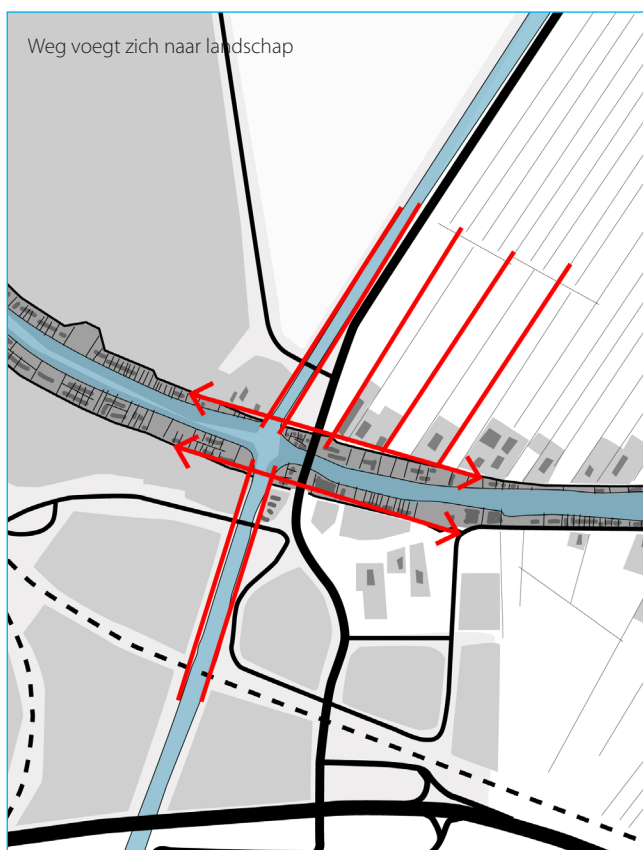
De brug, weg en aansluitende structuren voegen zich naar de landschappelijk en stedenbouwkundige hoofdstructuren van het gebied om de impact op de omgeving te beperken en een zo vanzelfsprekend mogelijke inbedding te realiseren. De continuïteit van de Oude Rijnzone dient daarbij gerespecteerd te blijven en vraagt om een behoedzame inpassing.

Het project gebied bevindt zich precies op de overgang van het stedelijk naar het landelijk gebied. Ten noordoosten van de brug ligt het open polderlandschap van de Zuid- en Noordeinderpolder. Westelijk van de N207 strekt het bebouwde gebied van Alphen zich uit. Vanaf het water en de oevers van de Oude Rijn gezien markeert de onderdoorgang van de Steekterbrug de overgang van landelijk naar stedelijk gebied

PRINCIPE 1.2

Steekterbrug als poort

Vanaf het water en de oevers van de Oude Rijn gezien dient de Steekterbrug zich te manifesteren als 'poort', die de overgang tussen het landelijk en stedelijk gebied markeert. Dit poorteffect dient tot uiting te komen in een markante vormgeving, passend bij de omgeving.

DE WEG

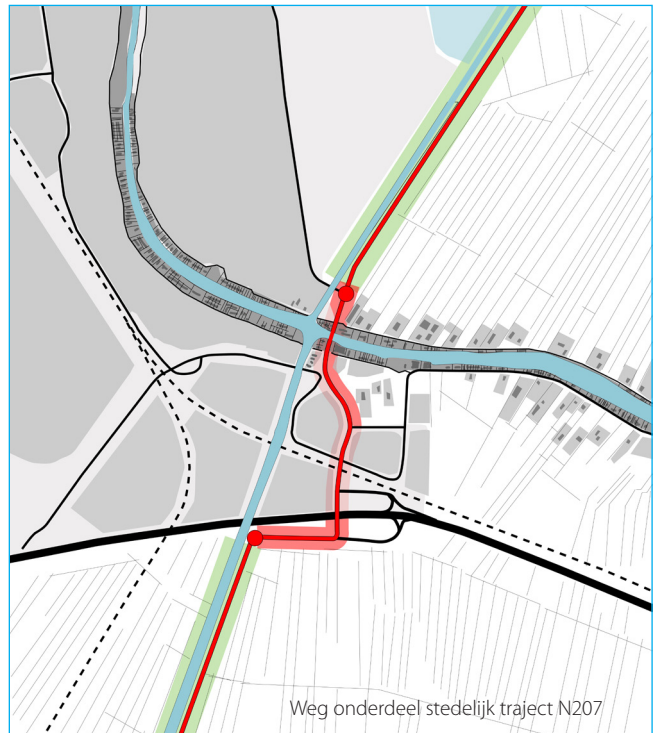
De brug en toeleidende structuren maken deel uit van de provinciale weg N207. Ten noorden en ten zuiden van Alphen aan de Rijn wordt deze weg gekenmerkt door een helder en landschappelijk beeld; de weg loopt parallel aan de Gouwe (zuid) en het Aarkanaal (noord) en wordt grotendeels begeleid door laanbeplanting. De weg voegt zich hier vanzelfsprekend naar het landschap.

In het traject tussen de aansluiting met de N11 en de Oranje Nassaubrug heeft de weg een ander, meer stedelijk karakter. De weg heeft een breder profiel met een middenberm en is niet voorzien van begeleidende beplanting. De weg volgt een eigen route los van het water, door een bedrijventerrein in wording. Voor een deel wordt de weg begeleid door een laag schanskorven muurtje. De infrastructurele opgave rond de Steekterbrug maakt deel uit van dit 'stedelijke' traject van de N207 en dient daarbij aan te sluiten om een zo rustig en continu mogelijk wegbeeld te realiseren.

PRINCIPE 1.3

Weg als onderdeel stedelijk traject N207

Het deel van de N207 dat in het kader van dit project wordt aangepast dient vormgegeven te worden als onderdeel van het 'stedelijk traject' van de N207, met continuïteit in profiel, materialisering en meubilair.

Weg onderdeel stedelijk traject N207

Noordelijk traject N207: Aarkanaal

Stedelijk traject N207 door Alphen

Zuidelijk traject N207: langs de Gouwe

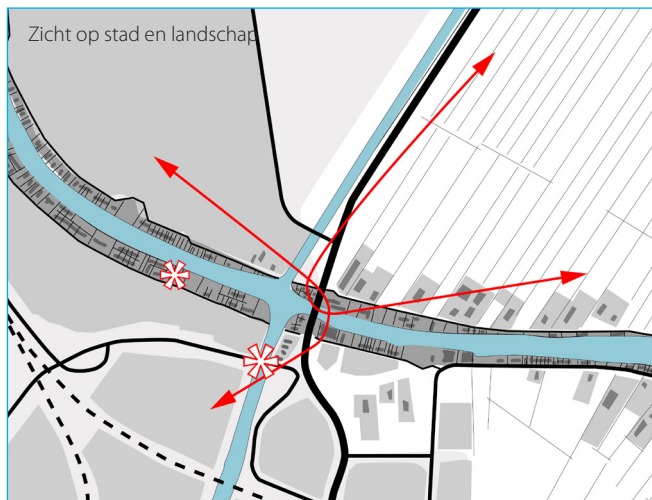

Vanaf de hogere ligging van de brug ontvouwen zich panorama's op stad en land. Beeldpalend hierin zijn de Hefbrug en Molen De Eendracht.

PRINCIPE 1.4

Zicht op stad en landschap

Het zicht op stad en landschap vormt een belangrijke kwaliteit in de beleving vanaf de weg. Het behoud en verdere versterking van zichtvensters op het stedelijk panorama aan westzijde en het landelijk panorama aan de noordoostzijde vormt dan ook een belangrijk uitgangspunt.

Oranje Nassau-brug

Kortsteekterbuurt

Kortsteekterweg

Steekterbrug

Gouwekade

Gouwestraat

Hefbrug

N207

3.2 Stedenbouwkundig

DE OMGEVING

Weg en brug doorsnijden de Oude Rijnzone. Deze directe omgeving van de Steekterbrug heeft een kleinschalig, historisch karakter. De huidige impact van de brug is fors en zal met de verbreding alleen maar toenemen.

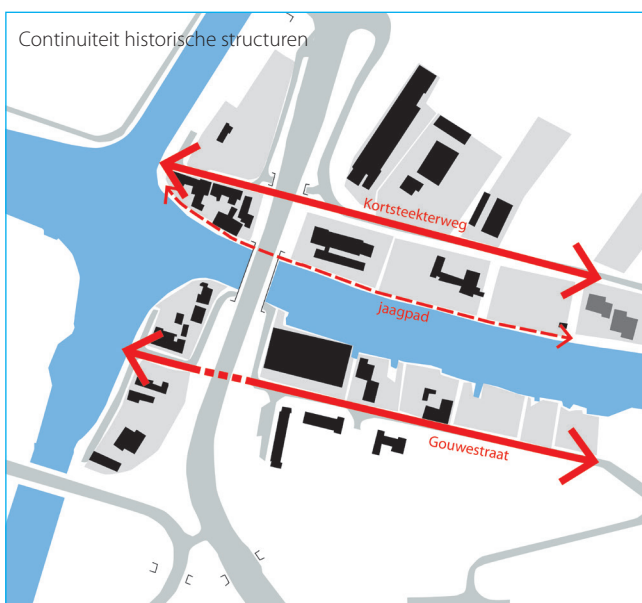
De Oude Rijnzone kenmerkt zich door een lintbebouwing met een doorgaande ontsluiting parallel aan de Oude Rijn; aan de noordzijde de Kortsteekterweg en aan de zuidzijde de Gouwestraat. De zone tussen deze historische wegen en de rivier is het meest kleinschalig en relatief dichtbebouwd; het achterliggende gebied heeft een wat meer open en groen karakter. Langs de noordoever van de Oude Rijn loopt een openbaar toegankelijk jaagpad.

PRINCIPE 2.1

Continuïteit van historische structuren.

De continuïteit van historische wegstructuren dient gewaarborgd te blijven en waar mogelijk verbeterd. Daarbij is het van belang dat de routestructuren hun oorspronkelijke tracering behouden en eventuele onderdoorgangen voldoende breedte hebben om de continuïteit van het profiel te waarborgen (Kortsteekterweg). Verder is behoud van de openbare toegankelijkheid van deze routes van belang (Jaagpad).

Continuïteit van de Gouwestraat middels een nieuwe onderdoorgang zou herstel van deze historische route kunnen betekenen en bijdragen aan de leesbaarheid van het gebied. Vooral nog voorziet het plan hier echter niet in. De reden hiervoor is meerledig. Eén aspect is het ontbreken van draagvlak bij de bewoners, die hechten aan het 'luwe' karakter van de plek. Daarbij zal de basculekelder ook in de nieuwe situatie bereikbaar moeten blijven voor onderhoud. Daarom wordt ingezet op het handhaven van de bestaande verbinding in combinatie met het aantrekkelijker maken van deze routing.

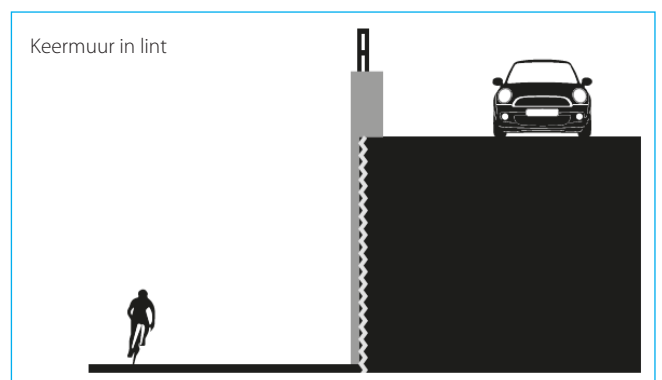
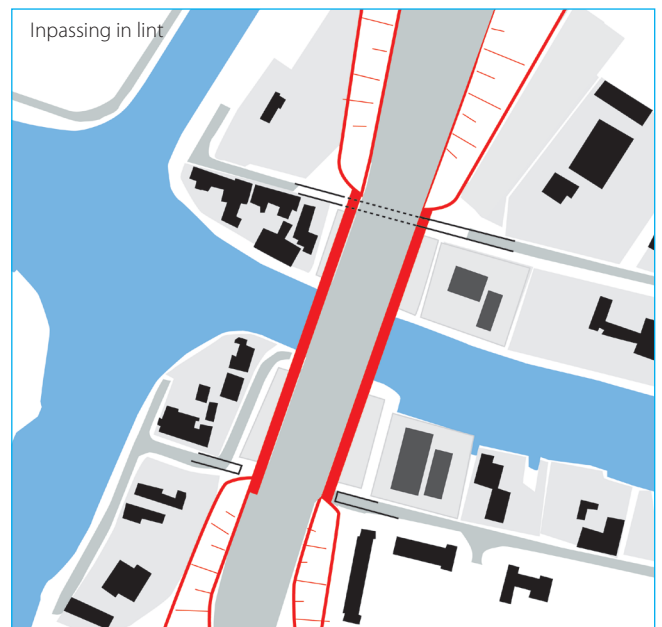

In de huidige situatie laat de inpassing van de weg en brug in zijn omgeving een versnipperd beeld zien van taluds, keerwanden, damwanden en geluidschermen. De uitdaging voor de nieuwe brug is om binnen de beperkte ruimte hier eenheid en helderheid in te krijgen. Daarbij moet aansluiting worden gezocht bij de onderscheidende karakteristieken van de omgeving.

PRINCIPE 2.2

Zorgvuldige inpassing weg en brug in historisch lint.

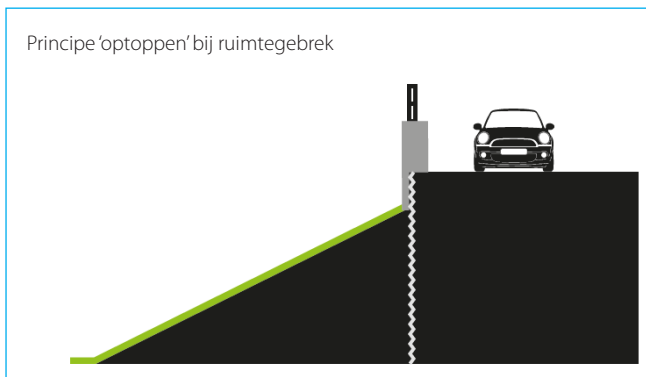
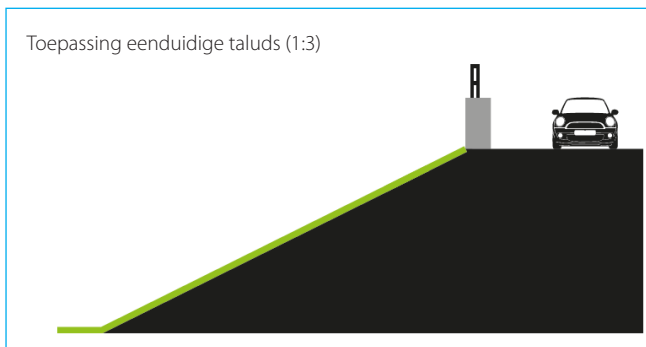
Het is van belang dat er sprake is van een zorgvuldige inpassing van de infrastructuur bundel in deze gevoelige, kleinschalige omgeving. Hiertoe dient het ruimtebeslag binnen het lint geminimaliseerd te worden en de bestaande waarden te worden ontzien. Het minimale ruimtebeslag ontstaat door ter plaatse van het lint geen taluds, maar muren toe te passen. Hierdoor krijgt de aanlanding van de brug het karakter van een bouwwerk dat onderdeel uitmaakt van de bebouwingsstructuur langs de oevers. Het vormt daarmee minder een onderbreking en meer een verbijzondering dan wanneer er (brede) taluds zouden worden toegepast.

PRINCIPE 2.3

Eenduidige vormgeving taluds

Ten noorden van de Kortsteekterweg en ten zuiden van de Gouwestraat vindt de inpassing van de weg plaats middels grastaluds. Deze taluds worden in een vloeiende lijn en onder één en dezelfde helling (ca 1:3) aangelegd. Bij een eventueel ruimtegebrek worden geen dam- of keerwanden op maaiveld toegepast maar wordt aan de bovenzijde van het talud een kerende constructie gerealiseerd ('opgetopt talud') als continuering van en in samenhang ontworpen met het brugdek.

Naast de bebouwingsstructuur wordt het karakter van de Oude Rijn zone mede bepaald door de groene uitstraling. Hierbij gaat het veelal om erfbeplanting. Met de verbreding van de brug moet een aantal markante grote bomen aan de noordoever verdwijnen. Nieuw groen kan worden ingezet om de inpassing van de brug te verzachten en het karakter van de Oude Rijnzone te versterken.

PRINCIPE 2.4

Versterken groenstructuur

De aanlanding van de brug op beide oevers gaat vergezeld met de aanplant van enkele solitaire bomen om daarmee het aanzicht op de brug te verzachten en beter in te bedden in de kleinschalige structuur. Ook vanaf de weg gezien vormt dit een kwaliteit omdat daarmee de kruising van de Oude Rijn visueel wordt benadrukt.

De markante bomen op de noordoever die verdwijnen als gevolg van de verbreding. Met nieuwe bomen wordt een vergelijkbaar beeld nagestreefd.

Door het gebied loopt een aantal wandel- en fietsroutes. Er is sprake van een interessante omgeving met de Hefbrug en de molen Eendracht, de kruising van de Gouwe-Aarkanaal en de Oude Rijn en de nabijheid van het open polderlandschap. De leesbaarheid en herkenbaarheid van de routes vormt echter een knelpunt.

PRINCIPE 2.5

Versterken recreatieve aantrekkelijkheid

De bestaande routes voor wandelaars en fietsers dienen behouden en verbeterd te worden. De routing dient daarbij logisch (vanzelfsprekend) en aantrekkelijk te zijn. De recreatieve aantrekkelijkheid wordt versterkt door het creëren en/of verbeteren van verblijfsplekken aan het water. Daarnaast is het van belang bij de nieuwe ontwikkelingen doorzichten naar het water te behouden en nieuwe zichtlijnen toe te voegen.

De doorsnijding van de N207 leidt tot een viertal kwadranten die elk een eigen sfeer en karakteristiek kennen:

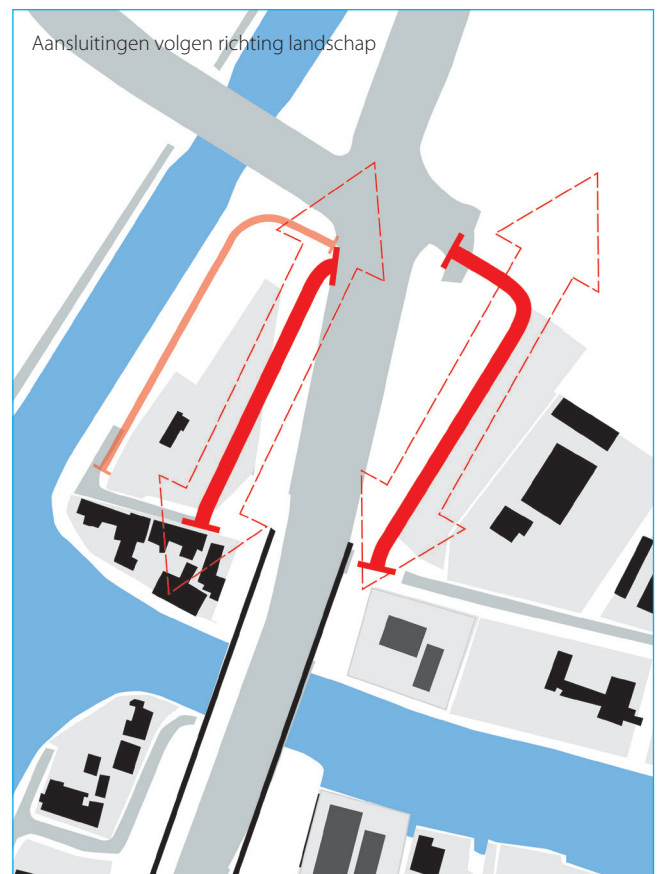
- De Kortsteekterbuurt: het noordwestelijke kwadrant met enkele losse woningen langs het jaagpad van de Oude Rijn die rug aan rug staan met een rijtje woningen aan de Kortsteekterweg. Tussen N207 en Aarkanaal bevindt zich een particulier gebruikt groengebiedje met wat tuinen en een schuurtje.
- De Kortsteekterweg: het noordoostelijke kwadrant met boerderijen en woningen aan weerszijden van een landelijke weggetje. Verre doorzichten naar het open achterland.
- De Gouwekade: het zuidwestelijke kwadrant. Een buurtje op de hoek tussen Oude Rijn en Gouwe. De bebouwing meerendeels georiënteerd op de Gouwe die hier voorzien is van een kade.
- De Gouwestraat: het zuidoostelijke kwadrant. Dichte bebouwingstructuur langs het water met een nadrukkelijk werk karakter. Aan de zuidzijde een woonbuurtje.

Elk van deze gebieden komt in aanraking met de weg. Het is van belang dat er met de inpassing van de weg wordt aangesloten bij deze karakteristieken.

PRINCIPE 2.6

Landschappelijke inpassing aansluitingen noordzijde

In het kwadrant van de Kortsteekterbuurt wordt een aansluiting voor fietsers gerealiseerd. Aan de zijde van de Kortsteekterweg wordt een aansluiting voor autoverkeer gemaakt. Voor beide aansluitingen geldt dat deze zich op een zo vanzelfsprekend mogelijke manier dienen te voegen naar de hoofdrichting van het landschap ter plekke. Overhoeken en restruimtes dienen voorkomen te worden.

PRINCIPE 2.7

Waterberging versterkt de landschappelijke karakteristieken

Vanuit het oogpunt van watercompensatie worden er in het kader van het project locaties ingericht voor waterberging. Deze waterberging wordt zodanig vormgeven dat wordt aangesloten bij de landschappelijke structuren in de omgeving en wordt bijgedragen aan versterking van de groene kwaliteiten en de zichtrelaties in het gebied.

PRINCIPE 2.8

Ontwikkellocaties in aansluiting op bestaande karakteristieken

Op beide oevers moet bestaande bebouwing wijken voor de verbreding van de brug. Na sloop resteren hiermee twee ontwikkellocaties. Voor beide locaties geldt dat nieuwe ontwikkelingen in aansluiting bij de karakteristieken van het betreffende gebied dienen plaats te vinden.

Bij de Kortsteekterweg dient daarbij aangesloten te worden op het landelijke en groene karakter van de erven langs deze weg. Woning en evt. bijgebouwen staan op de oostelijke helft van de kavel, met de voorzijde naar de weg.

Voor de locatie Gouwestraat ligt er een kans hier een (openbare) plek aan het water te maken eventueel in combinatie met een gedeeltelijke herontwikkeling. Nieuwe bebouwing dient qua beeld aan te sluiten bij het werk-karakter van het gebied in de vorm van werven en schuren. Het creëren van doorzichten naar het water vormt een belangrijk aandachtspunt.

Kortsteekterweg: landelijk en groen

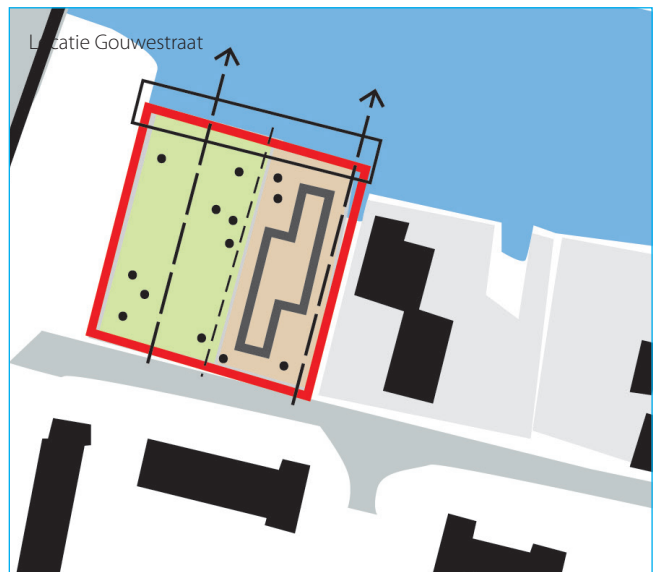

Zuidoever Oude Rijn: werk-karakter

Locatie Kortsteekterweg

- erf-typologie: hoofdbouwwerk, bijgebouwen en erfbeplanting
- voorzijde aan Kortsteekterweg
- Jaagpad toegankelijk

Locatie Gouwestraat

- Gouwestraat
- plek a/h water, toegankelijke oever
- bebouwing: werk-typologie - langgerekte schuurvormen
- nokrichting haaks op water, doorzichten tussen bouwvolumes

DE WEG

Het stedelijk traject van de N207 heeft (nog) geen uitgesproken eigen identiteit. In algemene zin is er echter wel sprake van een vrij ruim profiel met een doorgaande middenberm. De bermen zijn merendeels uitgevoerd in gras. Voor een deel wordt de weg begeleid door een laag schanskorven muurtje.

PRINCIPE 2.9

Continuïteit van het wegbeeld N207

Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij het aangrenzende beeld van de N207 worden de bermen (voor zover niet onderdeel van de brug) uitgevoerd in gras. Dit geldt zowel voor de middenberm als de zijbermen.

Ook het wegmeubilair wordt overeenkomstig de aansluitende wegdelen uitgevoerd.

Groene bermen N207

De weg ligt verhoogd in het landschap, waardoor (in potentie) fraaie vergezichten op de omgeving mogelijk zijn. Dit aspect verdient in de uitwerking bijzondere aandacht, zeker aangezien deze kwaliteit in de huidige situatie al niet ten volle wordt benut. De kruising met de Oude Rijn is in het huidige wegbeeld nauwelijks opvallend en het zicht op de omgeving vertroebeld.

Het gegeven dat een deel van de weg feitelijk een brug is dient nadrukkelijker beleefbaar gemaakt te worden.

Hierbij is het van belang onderscheid te maken tussen de verschillende samenstellende onderdelen:

- het beweegbare deel van de brug (val)
- de overbrugging van het water
- de aanbruggen
- de landhoofden (taluds) van de verhoogd liggende weg

PRINCIPE 2.10

Zichtbaar maken van de overbrugging van de Oude Rijn

Om de kruising met de Oude Rijn, als onderdeel van de doorgaande route, beter beleefbaar te maken dient het 'brugdeel' zich nadrukkelijk te onderscheiden van het doorgaande 'wegdeel'.

Vanaf de weg gezien wordt de kruising manifest gemaakt door het toepassen van transparante schermen die als integraal onderdeel van de brug worden vormgegeven.

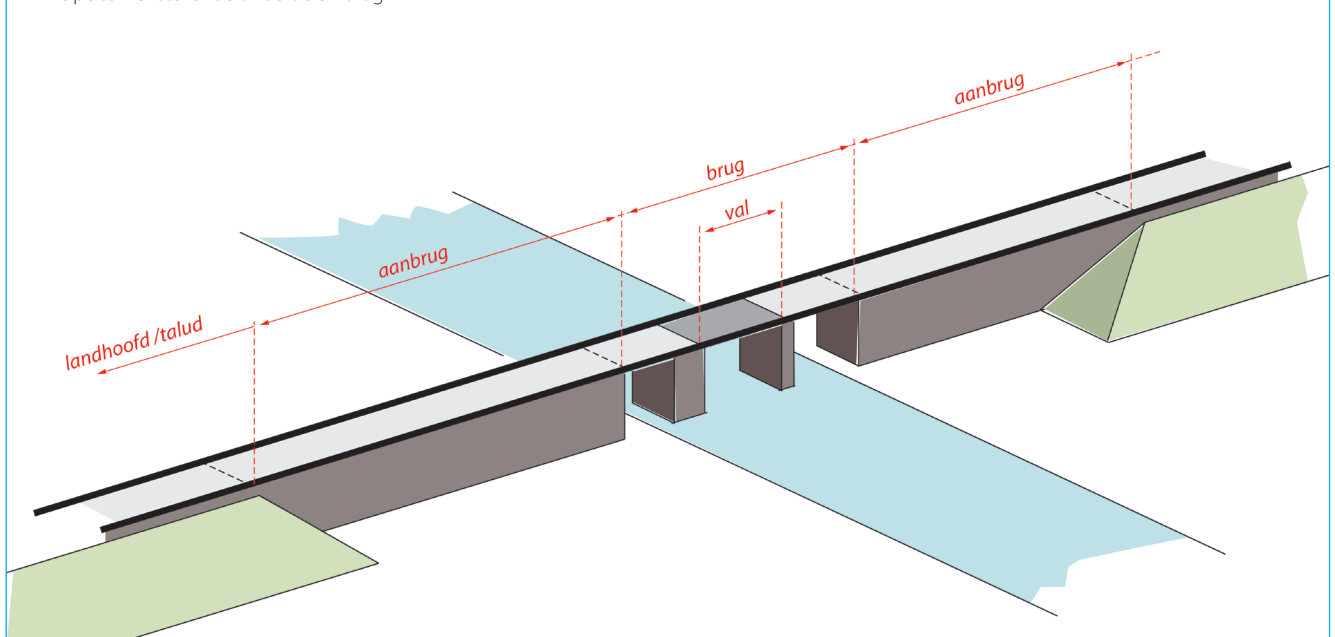
De brug vervult niet alleen een functie voor automobilisten, maar maakt ook deel uit van het langzaam verkeersnetwerk. In de nieuwe situatie worden voetgangers en fietsers aan de westzijde over de brug geleid; de kant met het fraaiste panorama over de stad. Dit gegeven dient benut te worden om hier een bijzondere kwaliteit te realiseren.

PRINCIPE 2.11

Uitzichtpunt over de Oude Rijn

Aan de westzijde van de brug wordt het panorama op Alphen aan de Rijn benut voor het maken van een uitzichtplek met verblijfskwaliteit. Deze functie dient als integraal onderdeel van de brug te worden meeontworpen.

Principe samenstellende onderdelen brug

3.3 Architectonisch

DE OMGEVING

Op het architectonische schaalniveau is met name het aanzicht van de brug en weg vanuit de omgeving van belang en speelt de kwaliteit van de 'onderwereld' een belangrijke rol.

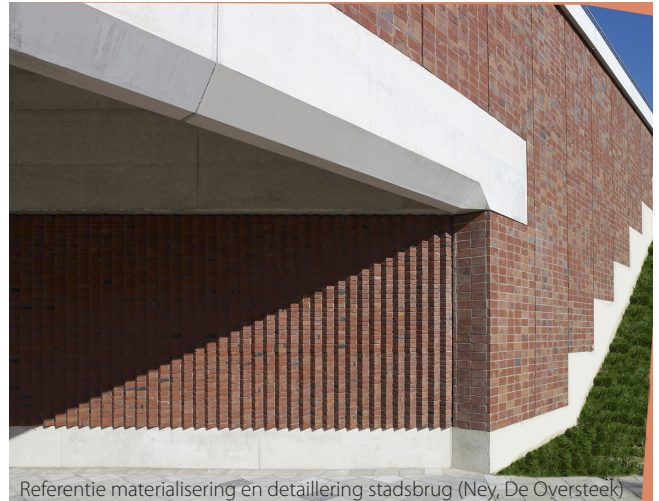
Vanuit de omgeving gezien zijn er verschillende onderdelen te onderscheiden, met elk hun eigen karakteristiek.

PRINCIPE 3.1

Markante stadsbrug

Er wordt een helder visueel onderscheid gemaakt tussen het brugdeel en het wegdeel, waarbij de overgang tussen beiden ligt bij de historische wegstructuren van resp. Kortsteekterweg en Gouwestraat. Tussen beide wegen heeft de brug het karakter van een stadsbrug met een hoogwaardige vormgeving en materialisering die aansluit bij de bebouwde karakteristieken van de omgeving. Brug en aanbruggen dienen daarbij als 1 samenhangend geheel te worden ontworpen.

Het aanzicht moet recht doen aan de beoogde poortfunctie van de brug gezien vanaf de Oude Rijn oevers. Dit verlangt ruime onderdoorgangen met aandacht voor zichtrelaties. De inbedding in de kleinschalige, historische setting vraagt daarbij om een verfijnde detaillering en materialen die op een mooie manier verouderen, zoals bijvoorbeeld baksteen.

Referentie materialisering en detaillering stadsbrug (Ney, De Oversteek)

Verfijnde detaillering

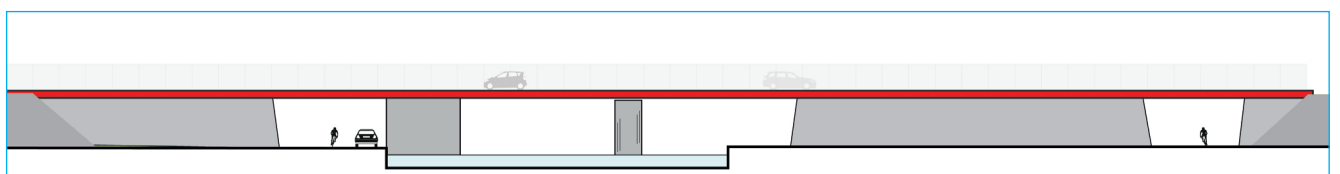
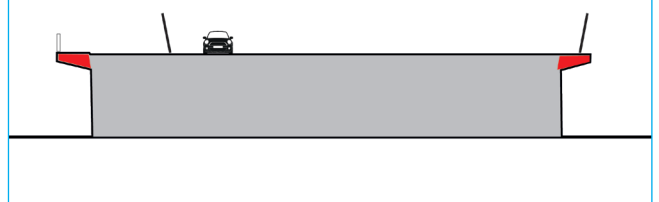
Referentie stadsbrug met groenzone, verfijnde detaillering. Ook: benadrukking brugdek.

PRINCIPE 3.2

Brugdek benadrukt overspanning

Het brugdek wordt visueel doorgetrokken over de volledige lengte van de oevers van de Kortsteekterweg tot aan de Gouwestraat. Hiermee wordt de overspanning manifester. Door dit element uit te laten steken wordt de hoogte van de wand gebroken. Om de doorgaande lijn te benadrukken zijn basculekelder en steunpunt terugliggend.

Brugdek steekt uit, wanden terugliggend.

De onderkant van de bruggen in Alphen aan de Rijn hebben (of krijgen) ieder voor zich een opvallende kleurstelling, die zich manifesteert bij een open brug. De Steekterbrug sluit hier bij aan door toepassing van een nader te bepalen markante en onderscheidende kleurstelling van de onderkant van het beweegbare deel van de brug (val).

PRINCIPE 3.3

Onderdoorgangen Rijn oevers

Om het ‘tunneleffect’ van de (lange) onderdoorgangen langs de Oude Rijn oevers te beperken worden deze ruim gedimensioneerd. Hierbij gaat het zowel om een royale breedte als hoogte.

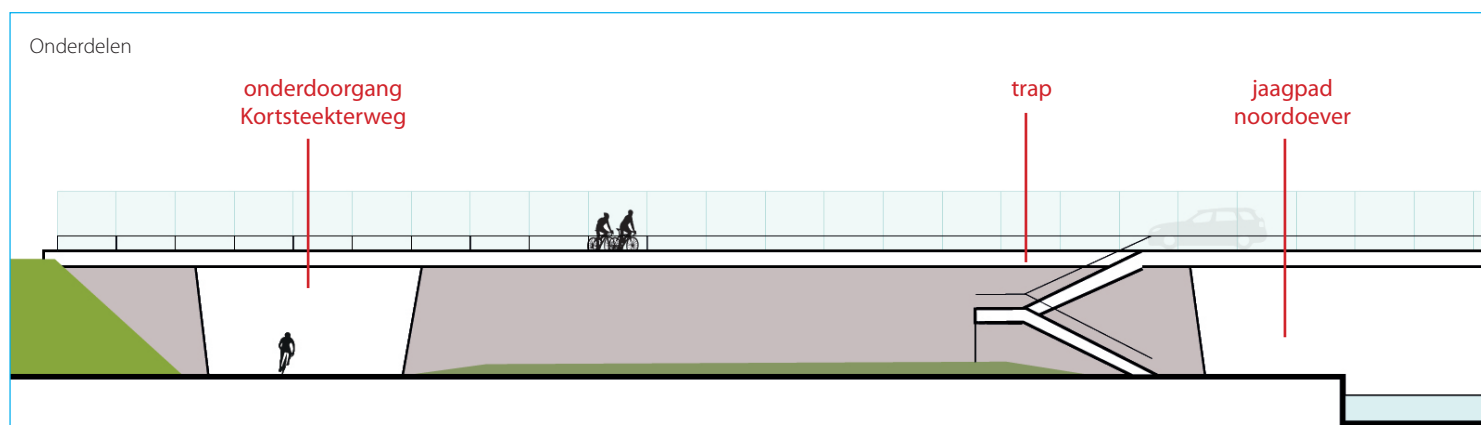
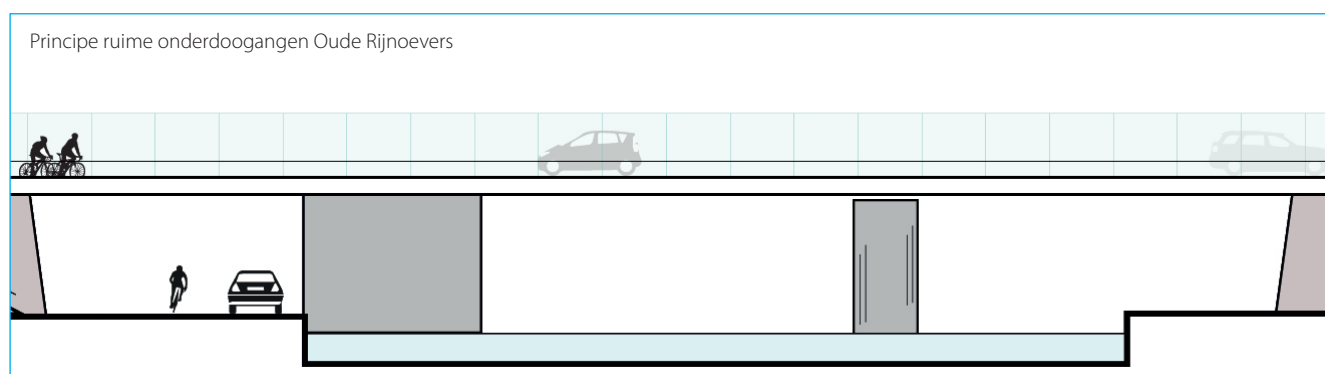
Vloeren, wanden en kades vragen om een hoogwaardige afwerking, passend bij het karakter van een stadsbrug. De verlichting draagt bij een aantrekkelijk en sociaal veilig karakter en wordt (zonder afbreuk te doen aan de functionaliteit) op een zorgvuldige manier geïntegreerd.

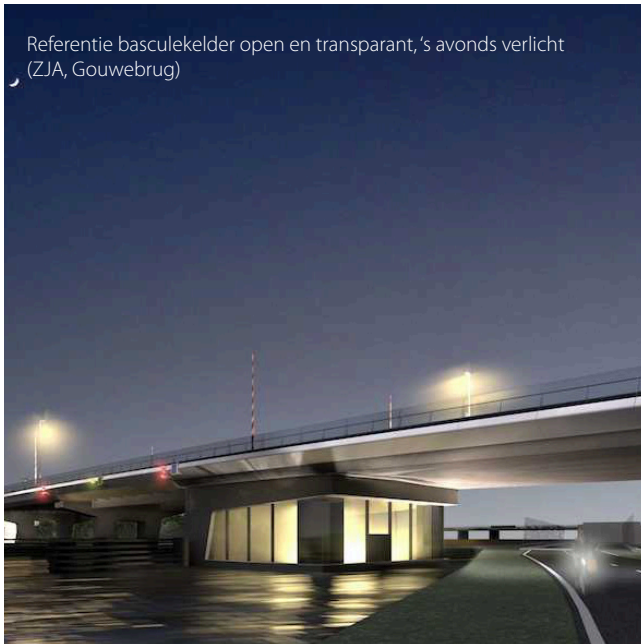
PRINCIPE 3.4

Basculekelder en pijlers

De basculekelder wordt vormgegeven als integraal onderdeel van de markante stadsbrug en vormt daarmee qua materialisering en detaillering één geheel. De kelder ligt in lijn met de keerwanden van de aanbruggen of maakt hier zelfs onlosmakelijk deel van uit. De kelderwand ligt in het aanzicht daarmee terug ten opzichte van de brugrand. Inzet voor de basculekelder is een zo open en transparant mogelijk karakter. Het zichtbaar maken van de techniek kan daarbij de aantrekkelijkheid van de onderdoorgang vergroten.

Voor het steunpunt geldt dat ook deze ondergeschikt is in het beeld. Het steunpunt dient zo open mogelijk te worden ontworpen om de transparantie onder de brug te waarborgen. Het dient in vorm zo veel mogelijk als auto-noom onderdeel te worden uitgewerkt en onderscheid zich daarmee, op terughoudende wijze, van de rest van de brug.

PRINCIPE 3.6

Trappen

Het karakter van een stadsbrug wordt versterkt door het toevoegen van trappartijen aan weerszijden van de Oude Rijn. De trappen sluiten aan bij het voetpad aan de westzijde van de brug en leggen de verbinding met beide oevers. De trappen worden als integraal onderdeel van de brug vormgegeven.

PRINCIPE 3.5

Onderdoorgang Kortsteekterweg

De onderdoorgang van de Kortsteekterweg is onderdeel van de brug en daarmee onderdeel van de aanbrug. Het biedt voldoende ruimte en comfort om de continuïteit van de Kortsteekterweg te accommoderen. Ook hier geldt dat vloeren, wanden vragen om een hoogwaardige afwerking en dat verlichting op een zorgvuldige manier geïntegreerd dient te worden.

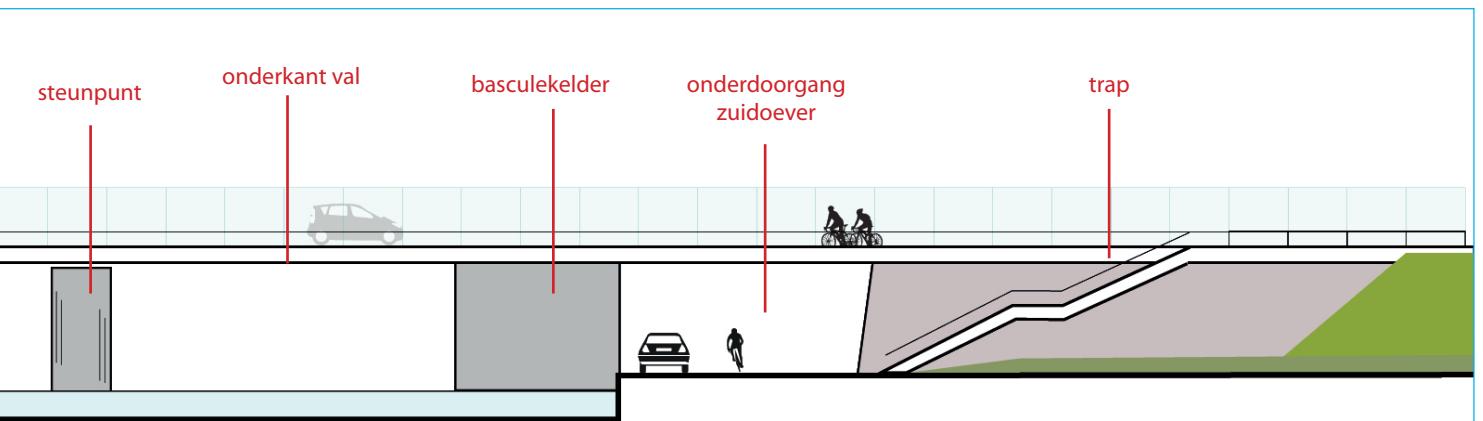

Door het verleggen van de doorgaande fietsroute naar de westzijde van de brug is er een nieuwe aansluiting nodig op het fietsnetwerk. Hiervoor is een nieuwe fietstunnel voorzien onder de Steekterweg, nabij de Hefbrug. In de directe nabijheid liggen hier verschillende andere fietstunnels

PRINCIPE 3.7

Onderdoorgang Steekterweg

De nieuwe onderdoorgang sluit qua vormgeving aan bij de bestaande fietstunneltjes onder de N207 zoals die recent zijn gerealiseerd.

DE WEG

Vanaf de weg gezien wordt het beeld met name bepaald door het profiel (breedte, middenberm), het meubilair (verlichting, slagbomen, portalen, geleiderails) en de hekwerken en schermen langs de weg.

PRINCIPE 3.8

Profiel weg

Binnen het profiel van de weg wordt het onderscheid tussen het brugdeel en het wegdeel zichtbaar gemaakt door een afwijkende inrichting van de bermen. Voor zowel de zij- als middenbermen geldt voor het wegdeel dat hier gras wordt toegepast. Ter hoogte van het brugdeel worden de bermen verhard uitgevoerd.

PRINCIPE 3.9

Meubilair

Het noodzakelijk wegmeubilair (verlichting, portalen, camera's, slagbomen) wordt op elkaar afgestemd, waarbij gestreefd wordt naar een zo rustig mogelijk beeld. Zaken die hierbij aan de orde zijn: het toepassen van een zelfde kleurstelling, de verschillende objecten in 1 lijn plaatsen en verschillende objecten waar mogelijk integreren.

PRINCIPE 3.10

Balkon

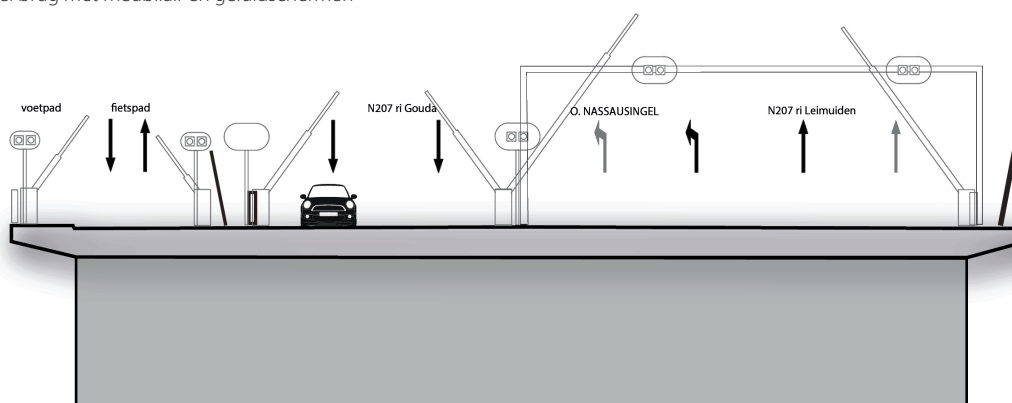
Aan de westzijde van de brug wordt in combinatie met de langzaamverkeersroute een uitzichtplek vormgeven. De integratie van enkele zitelementen nodigen uit tot een (kort) verblijf.

Materiaalgebruik en detaillering sluiten aan bij de beleving van voetgangers en fietsers en dragen bij aan het karakter van de brug als stadsbrug.

Zo sluit een klinkerbestrating ter plekke bijvoorbeeld beter aan bij de beoogde beleving van de hoogwaardig vormgegeven openbare ruimte dan asfalt. Door bijvoorbeeld leuning te voorzien van een houten bovenregel worden voetgangers uitgenodigd even van het uitzicht te genieten. De toepassing van (sfeer) verlichting kan hier eveneens aan bijdragen.

Principe profiel brug met meubilair en geluidschermen

Impressie 'balkon'; zicht over de Oude Rijn

PRINCIPE 3.11

Geluidsschermen

Voor het creëren van eenvoud en helderheid dienen de geluidsschermen terughoudend te worden vormgegeven, als integraal onderdeel van de vormgeving van de brug. Uitgangspunt daarbij is dat de geluidsschermen transparant worden vormgegeven. Vanuit de omgeving gezien wordt hiermee de impact van de hoogte van de brug beperkt. Vanaf de weg gezien is hiermee zicht op de omgeving mogelijk. De toepassing van glazen schermen met minimale of zelfs geen profielen heeft de voorkeur. Aandachtspunt daarbij is de kwaliteit hiervan op de lange termijn in relatie tot vervuiling en veroudering

Zuidelijk van de brug aan de oostzijde van de N207 is er een lage schanskorven muur geplaatst als geluidwering. De overgang van de geluidsschermen op de brug naar dit element dit op zorgvuldige wijze te worden vormgegeven. Het thema van de schanskorven wordt daarbij niet doorgezet op de brug.

PRINCIPE 3.12

Hekwerken

Hekwerken zijn ontworpen als onderdeel van de vormgeving van de brug als stadsbrug en daarmee geen standaard hekwerken. Hekwerken zijn overwegend transparant waardoor niet nadrukkelijk aanwezig in het aanzicht en vanaf de brug zo veel mogelijk contact behouden blijft met het water.

Referentie transparante geluidsschermen

PRINCIPES		BEELDBEPALENDE ONDERDELEN																				
		BRUG & AANBRUGGEN							WEG					OMGEVING								
		brugdek	hekwerken	basculekelder	steunpunt	keermuren	trappen	onderdoorgangen	..	bermen	geluidsschermen	portalen	verlichting	overig meubilair	..	taluds	voet- en fietspaden	aansluitingen	fietstunnel	bepanting	waterberging	..
LANDSCHAPPELIJK																						
1.1	weg voegt zich naar het landschap						●								●	●	●		●	●		
1.2	steekterbrug als poort	●	●	●	●	●										●			●			
1.3	weg onderdeel stedelijk traject N207		●					●	●	●	●	●										
1.4	zicht op stad en landschap		●				●			●	●	●	●									
STEDENBOUWKUNDIG																						
2.1	continuïteit historische structuren						●									●	●		●			
2.2	zorgvuldige inpassing in lint			●		●	●								●	●	●		●			
2.3	eenduidige vormgeving taluds														●	●	●		●			
2.4	versterking groenstructuur														●				●	●		
2.5	versterken recreatieve aantrekkelijkheid						●	●								●		●	●			
2.6	landschappelijke inpassing aansluitingen														●	●	●		●	●		
2.7	waterberging versterkt landschap																		●	●		
2.8	ontwikkellocaties															●			●			
2.9	continuïteit wegbeeld N207							●	●	●	●	●										
2.10	zichtbaar maken overbrugging		●						●										●			
2.11	uitzichtpunt		●				●								●							
ARCHITECTONISCH																						
3.1	markante stadsbrug	●	●	●	●	●	●	●		●		●				●			●			
3.2	brugdek	●	●	●	●	●																
3.3	onderdoorgangen rijnoevers			●		●	●	●								●			●			
3.4	basculekelder en steunpunt	●	●	●	●	●	●									●						
3.5	onderdoorgang kortsteekterweg			●		●	●	●								●	●					
3.6	trappen			●		●	●	●								●						
3.7	onderdoorgang steekterweg															●		●				
3.8	profiel weg							●	●													
3.9	meubilair									●	●	●										
3.10	balkon	●	●				●									●						
3.11	geluidsschermen	●	●						●													
3.12	hekwerken	●	●							●	●	●	●									

OVERZICHT BEELDBEPALENDE ELEMENTEN

Overzicht van de (meest) beeldbepalende onderdelen van het plan. Van deze zaken dient in een vervolgstap een nader definiëring en uitwerking gegeven te worden, waarbij specifiek wordt ingegaan op materiaal, kleur en maatvoering, in lijn met de hier geformuleerde principes.

In de hiernaast weergegeven tabel is aangegeven op welke beeldbepalende onderdelen de in hoofdstuk 3 benoemde principes betrekking hebben.

1. BRUG & AANBRUGGEN

- brugdek
- hekwerken
- basculekelder
- steunpunt
- keermuren
- trappen
- onderdoorgangen

2. WEG

- bermen
- geluidschermen
- portalen
- verlichting
- overig meubilair

3. OMGEVING

- taluds
- voet- en fietspaden
- aansluitingen
- fietstunnel
- beplanting
- waterberging

Op basis van de visie en principes zoals neergelegd in dit Beeldkwaliteitsplan kan een nadere uitwerkingsslag worden gemaakt. Voor het vervolg is een aantal aandachtspunten van belang

Integraal ontwerpproces

Een integrale benadering waarbij techniek, esthetiek, beheer en kosten hand in hand gaan is bij de verdere uitwerking cruciaal. Het gaat er immers om een plan te ontwikkelen dat niet alleen oogstrelend is, maar ook functioneel en duurzaam. Het vervolg vraagt dan ook om een integraal ontwerpproces en goede kwaliteitsborging. Vanuit vormgeving is het daarbij van belang dat expertise op zowel architectonisch, stedenbouwkundig als landschapsarchitectonisch vlak is gewaarborgd.

Toekomstvastheid

Een van de aspecten die bij de uitwerking nadrukkelijk aandacht behoeft betreft de toekomstvastheid van de oplossing. Het op termijn realiseren van de centrumring speelt hierin een belangrijke rol. De brug zelf wordt zodanig gedimensioneerd dat het deze ontwikkeling kan faciliteren. Voor de 'aanbruggen' en toeleidende structuren speelt de vraag of en zo ja hoe met de uitwerking ingespeeld kan worden op deze toekomstige ontwikkeling.

Betrokkenheid bewoners

Een ander aspect dat van belang is voor het vervolg betreft de inpassing in de omgeving en de wijze waarop bewoners daarbij worden betrokken. De visie zet in op het vormgeven van een 'stadsbrug' die zich op een zo vanzelfsprekend mogelijke manier nestelt in de kleinschalige stedenbouwkundige context. Deze inpassing heeft gevolgen voor de direct aanwonenden en vraagt in de uitwerking om een goede afstemming en een zorgvuldig proces.

